Öppet brev till Romina Pourmokhtari och regeringen inför COP28

Så kan EU bidra till global ambitionshöjning och ett konkurrenskraftigt näringsliv

Världsnaturfonden WWF, UN Global Compact Network Sweden och svenska storföretag uppmanar regeringen och miljöminister Romina Pourmokhtari att arbeta för att EU ökar sina klimatambitioner. Målet är att unionen blir klimatneutral till 2040 och beslutar om en utfasning av fossila bränslen inom EU till samma år. Det kommer de europeiska företagens globala konkurrenskraft att stärkas av.

I början av december genomförs FN:s 28:e årliga klimatkonferens (COP28). På årets möte avslutas den första översynen av hur världen presterar i förhållande till Parisavtalets målsättningar och det är uppenbart att länderna har en rejäl hemläxa att vänta. Om utsläppen följer nuvarande klimatåtaganden kommer den globala utsläppsbudgeten som är förenlig med 1,5-gradersmålet att vara helt förbrukad inom tio år. För närvarande är vår planet på väg mot minst 2 till 3 graders uppvärmning i slutet på detta århundrade, vilket skulle medföra enorma konsekvenser för både människor och natur.

Det huvudsakliga temat för COP28 är global ambitionshöjning. Parisavtalet innehåller en mekanism som innebär att varje land (eller region i EU:s fall) successivt ska skärpa sitt klimatåtagande så att det hela tiden avspeglar den högsta möjliga ambitionsnivån, givet landets förutsättningar. Inom EU ska EU-kommissionen presentera förslag till 2040-mål för unionen senast sex månader efter COP28. EU ska därefter under 2025 lämna in ett nytt klimatåtagande till FN. EU:s interna beslutsprocess för nya klimatmål är således direkt kopplad till de internationella klimatförhandlingarna om en global ambitionshöjning. Det andra temat som står i centrum vid COP28 är utfasning av fossila bränslen.

Den globala marknaden för varor och tjänster som bidrar till den gröna omställningen växer explosionsartat vilket utgör en enorm möjlighet för svenska företag som ofta leder omställningen inom sina branscher. För att möjligheten ska kunna tas tillvara fullt ut krävs dock att politiken skapar rätt förutsättningar och incitament för näringslivet genom högt ställda klimatmål och styrmedel som premierar företag i framkant på klimatområdet. Ambitiösa företag kan göra - och ska göra - mycket på egen hand men politiken måste dra åt samma håll för att omställningen ska lyckas. Exempelvis behöver EU:s klimatmål och styrmedel ta sin utgångspunkt i Parisavtalet, principen om att förorenaren ska betala behöver tillämpas fullt ut inom EU och förutsättningar måste komma på plats för ökad elproduktion samtidigt som fossila bränslen fasas ut.

Förbränning av fossila bränslen ger upphov till nästan 90 procent av alla koldioxidutsläpp. En fastställd tidsram för utfasning av fossila bränslen inom samtliga sektorer inom EU skulle bidra till ökad tydlighet och mer förutsägbara spelregler för näringslivet och samhällets övriga aktörer. Rysslands invasion av Ukraina har också understrukit den sårbarhet som följer av fortsatt europeiskt beroende av fossila bränslen. Nuvarande investeringsflöden till fossila bränslen och fossilrelaterad infrastruktur behöver styras om så att de bidrar till klimatomställningen, inte minst till omställningen av energisystemet. Beslut om att fasa ut fossila bränslen inom EU gynnar energisäkerhet, folkhälsa samt framväxten av ett hållbart och livskraftigt näringsliv som är konkurrenskraftigt även på sikt.

Vi företag som undertecknat det här brevet vet att en klimatomställning av våra verksamheter inte bara är nödvändig för vår planet - den är också en nyckel till lönsamhet i framtiden. Vi investerar för att minska utsläppen i våra värdekedjor, bland annat genom direkt och indirekt elektrifiering, ökad cirkularitet och effektivare användning av energi och material. Men för att klimatomställningen och vi som företag ska lyckas behöver Sverige vara en pådrivande kraft för höga klimatambitioner och en ambitiös, långsiktig och förutsägbar europeisk klimatpolitik. Inför COP28 och de kommande förhandlingarna inom EU och FN vill vi därför uppmana den svenska regeringen följande:

- **Verka för ett klimatneutralt EU till 2040**
  Sverige bör verka för att EU siktar mot klimatneutralitet senast 2040 och som minst minskade nettoutsläpp med 90–95 procent. EU uppnår klimatneutralitet när utsläppen av växthusgaser inom unionen inte längre överstiger upptagen. Regeringen bör ta fasta på att EU:s klimatpolitiska råd konstaterat att 90–95 procent minskning av nettoutsläppen till 2040 är den lägsta minskningsnivån som kan komma i fråga för EU ur global rättvisesynpunkt. Rådet har dessutom slagit fast att EU behöver minska utsläppen snabbare än vad nuvarande 2030-mål kräver för att EU ska uppfylla sin del av Parisavtalet.

- **Fasa ut all användning av fossila bränslen inom EU**
  Sverige bör verka för en fullständig utfasning av fossila bränslen inom EU genom beslut som innebär att användningen av kol ska upphöra omkring 2030, naturgasen fasas ut på mitten av 2030-talet (ej biogas) och oljan till 2040. All subventionering av fossila bränslen inom EU bör också skyndsamt upphöra, samtidigt som sårbara grupper i samhället som på kort sikt drabbas av ökade kostnader till följd av klimatåtgärder kompenseras som del av en rättvis och inkluderande klimatomställning.

EU har goda förutsättningar och starka skäl att sätta ambitiösa klimatmål och bli den första regionen i världen som fasar ut fossila bränslen. De europeiska företagens globala konkurrenskraft kommer att stärkas av att de ställer om i linje med 1,5-gradersmålet. Att näringslivet utvecklas i den riktningen är således avgörande för att säkra jobben och välfärden både i Sverige och inom EU. Om politiken skapar rätt förutsättningar kan näringslivet bli den effektiva och fossilfria motorn i klimatomställningen.

Undertecknat av

Philip Thormark	Executive Director	UN Global Compact Network Sweden
Gustaf Lind	Generalsekreterare	WWF Sverige
Christina Friborg	Hållbarhetsdirektör	SSAB
Fredrika Klarén	Hållbarhetschef	Polestar
Andreas Follér	Hållbarhetschef	Scania
Adrian Westman	Hållbarhetschef	Fasadgruppen
Karen Pflug	Chief Sustainability Officer	IKEA (Ingka Group)
Åsa Domeij	Hållbarhetschef	Axfood
Henrik Henriksson	VD	H2GS
Pär Larshans	Hållbarhetschef	Ragn-Sells Group
Kerstin Lindvall	Hållbarhetsdirektör	ICA Gruppen
Fredrik Hjelm	VD	Voi Technology
Annika Ramsköld	Hållbarhetschef	Vattenfall
Maria Häger	Kvalitets- & hållbarhetsdirektör	HKScan Sweden AB
Kajsa-Lisa Ljudén	Head of Sustainability	Löfbergs
Fredrik Hellman	Miljöchef	AstraZeneca AB
Emelie Hansson	Hållbarhets- & kvalitetschef	Martin & Servera Gruppen
Ida Ljungkvist	Group Sustainability Director	Scandi Standard AB
Luisa Book	Hållbarhetschef	Axel Johnson AB
Magnus Kuchler	Styrelseordförande & Sverigechef	EY Sweden
Henrik Tegnér	Strategi- & hållbarhetschef	AFRY
Lingyi Lu	Hållbarhetschef	Söderberg & Partners
Erik Wottrich	Hållbarhetschef	Tele2
Christoffer Carlsmose	Hållbarhetschef	Menigo
Elisabeth Schylander	Hållbarhetschef	Building Sweden NCC
Karin Brinck	Global hållbarhetschef	H&M brand